

Soạn văn 6 Sơn Tinh, Thủy Tinh - Kết nối tri thức với cuộc sống sẽ được Đọc tài liệu bao gồm các câu trả lời cho các câu hỏi trong bài học, sau đó là tổng hợp lại kiến thức của cả bài đọc.

Soạn bài Sơn Tinh, Thủy Tinh - Kết nối tri thức

Gợi ý trả lời câu hỏi [soạn văn 6 Kết nối tri thức](#) bài Sơn Tinh, Thủy Tinh theo trình tự bài đọc.

Trước khi đọc

1. Đối với cuộc sống của con người, tùy từng thời điểm cụ thể, các hiện tượng tự nhiên có thể bộc lộ một trong hai mặt: ích lợi và tác hại. Nêu một số ích lợi và tác hại của các hiện tượng đó.

Gợi ý

- Mưa: cung cấp nước uống, tưới tiêu cho sinh hoạt, trồng trọt, chăn nuôi. Nhưng khi mưa nhiều quá sẽ dẫn đến hiện tượng lũ lụt, sạt lở đất gây nguy hiểm và thiệt hại về người và của.

- Nắng: giúp cây cối sinh trưởng, phát triển, nâng cao chất lượng nông sản, làm khô nhiều loại nông sản để tích trữ. Nhưng nắng dài ngày, nắng gay gắt làm ảnh hưởng tới sức khỏe con người và sinh vật, dẫn tới hiện tượng hạn hán ảnh hưởng tới sản xuất nông, công nghiệp.

2. Hãy nêu những hoạt động của con người nhằm hạn chế tác hại của các hiện tượng tự nhiên mà em biết.

Gợi ý

- trồng cây gây rừng; không vứt rác bừa bãi; tiết kiệm điện, nước ...

Đọc văn bản

Theo dõi: Chú ý thời gian diễn ra câu chuyện.

Trả lời

- Thời gian diễn ra câu chuyện: Thời Hùng Vương thứ 18

Theo dõi: Sính lễ ở đây có gì đặc biệt?

Trả lời

- Sính lễ: 100 ván cơm nếp, 100 nệp bánh chưng và voi chín ngà, gà chín cựa, ngựa chín hồng mao, mỗi thứ một đôi.

=> Sính lễ để cưới công chúa mà Vua yêu cầu rất nhiều, quý hiếm và đều là những sản vật ở trên cạn.

Theo dõi: Điều gì đã xảy ra khi Thủy Tinh tức giận? Sơn Tinh đã ngăn chặn dòng nước lũ bằng cách nào?

- Thủy Tinh tức giận đã hô mưa gọi gió, làm thành giông bão rung chuyển cả đất trời, dâng nước sông lên cuộn cuộn. Nước ngập ruộng đồng, nước ngập nhà cửa, ...

- Sơn Tinh ngăn chặn dòng nước lũ bằng cách: dùng phép lạ, bốc từng quả đồi, dời từng dãy núi, dựng thành lũy đất,

Sau khi đọc

Nội dung chính:

“Sơn Tinh, Thủy Tinh” là câu chuyện giải thích hiện tượng lũ lụt hàng năm của nước ta và thể hiện sức mạnh, ước mong của người Việt cổ muốn chế ngự thiên tai, đồng thời suy tôn, ca ngợi công lao dựng nước của các vua Hùng.

Bố cục:

Bố cục văn bản Sơn Tinh, Thủy Tinh được chia làm 3 phần:

- Phần 1: Từ đầu đến "mỗi thứ một đôi" : Vua Hùng thứ mười tám ra điều kiện kén rể.

- Phần 2: Tiếp đến "thần Nước đành rút quân" : Cuộc giao tranh cầu hôn giữa Sơn Tinh và Thủy Tinh, kết quả Sơn Tinh thắng.

- Phần 3: Còn lại : Cuộc trả thù hàng năm với Sơn Tinh và những thất bại của Thủy Tinh.

Trả lời câu hỏi

Câu 1. Các sự kiện trong một câu chuyện dân gian thường được kết nối với nhau bởi quan hệ nguyên nhân và kết quả. Hãy tóm lược cốt truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh theo chuỗi quan hệ nguyên nhân - kết quả và thể hiện chuỗi quan hệ đó theo mẫu sau:

Nguyên nhân (Vua Hùng tổ chức kén rể) —> Kết quả/nguyên nhân (Hai chàng trai tài giỏi cùng đến thi tài, không ai chịu thua ai) —> Kết quả (Vua Hùng ra điều kiện ai mang sính lễ đến trước thì gả con gái cho)

Trả lời

- Cốt truyện “Sơn Tinh, Thủy Tinh”

+ Vua Hùng tổ chức kén rể.

+ Hai chàng trai tài giỏi cùng đến thi tài, không ai chịu thua ai.

+ Vua Hùng ra điều kiện ai mang sính lễ đến trước thì gả con gái cho.

+ Sơn Tinh đến trước, lấy được vợ.

+ Thủy Tinh đến sau, tức giận, dâng nước đánh Sơn Tinh.

+ Hai bên giao chiến hàng tháng trời, cuối cùng Thủy Tinh thua, rút về.

+ Hàng năm, Thủy Tinh lại dâng nước đánh Sơn Tinh nhưng đều thua.

Câu 2. Trong câu chuyện này, những nhân vật nào được gọi là thần? Hãy chỉ ra những đặc điểm khiến cho họ được coi là những vị thần.

Trả lời

- 2 nhân vật Sơn Tinh, Thủy tinh được gọi là thần.

- Đặc điểm khiến họ được coi là thần:

+ Đến từ vùng xa thẳm của tự nhiên: 1 người là chúa miền non cao (vùng núi Ba Vì), 1 người là chúa vùng nước thẳm (tận miền Biển Đông)

+ Đều có phép lạ và tài năng phi thường (Sơn Tinh: vẫy tay về phía đông, phía đông nổi cồn bãi, vẫy tay về phía tây, phía tây mọc lên từng dãy núi đồi; Thủy Tinh: gọi gió, gió đến; hô mưa, mưa về)

+ Nhân vật trẻ mãi không già (tính bất biến, không trôi chảy của thời gian thần thoại) : Từ đó oán nặng, thù sâu, hàng năm làm mưa gió, bão lụt, dâng nước đánh Sơn Tinh, ...

Câu 3. Cuộc thi tài kén rể trong câu chuyện này có gì đặc biệt?

Trả lời

- Những chi tiết khiến cuộc thi tài kén rể này trở nên đặc biệt là:

+ Vua Hùng kén rể hiền tài, Sơn Tinh và Thủy Tinh cùng đến cầu hôn.

+ Hai bên thi tài để có thể lấy được công chúa, nhưng không phân được thắng bại, cả hai đều xứng đáng.

+ Vua Hùng thách cưới (cuộc thi tài lần 2): Sơn Tinh nhanh hơn nên lấy được công chúa, đưa công chúa về núi.

+ Thủy Tinh đuổi theo, hai bên đánh nhau (thi tài lần 3), Sơn Tinh chiến thắng nên giữ được vợ, cùng vợ sống hạnh phúc; Thủy Tinh thua, không lấy được vợ nên hàng năm gây lũ lụt báo thù.

Câu 4. Sơn Tinh phải giao tranh với Thủy Tinh vì lí do gì? Ai là người thắng cuộc và vì sao người thắng cuộc xứng đáng được xem là một anh hùng?

Trả lời

- Lúc đầu Sơn Tinh và Thủy Tinh chỉ thi tài xem ai được Vua Hùng ưng gả công chúa. Khi không lấy được công chúa, Thủy Tinh nổi giận, gây chiến, đem quân đuổi theo đòi cướp Mị Nương. Lúc này Sơn Tinh và Thủy Tinh mới phải giao tranh.

- Hai nhân vật giao tranh vì lí do cá nhân, nhưng việc Thủy Tinh dâng nước lên làm ngập nhà cửa, khiến thành Phong Châu nổi lên trên một biển nước. Sơn Tinh giao chiến với Thủy Tinh vì lí do cá nhân những cũng đồng thời để ngăn chặn một thảm họa thiên nhiên, bảo vệ sự sống cho con người, cỏ cây và súc vật. Vì thế khi Sơn Tinh chiến thắng Thủy Tinh thì Sơn Tinh là một anh hùng của cộng đồng.

Câu 5. Chủ đề của truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh là gì?

Trả lời

- Truyện gắn với thời đại Vua Hùng, tại địa bàn dựng nước Văn Lang xưa, nhằm đề cao và tôn vinh những chiến công của người Việt cổ trong công cuộc chống lũ lụt, chế ngự và sử dụng nguồn nước (ở lưu vực sông Đà và sông Hồng) để phát triển trồng trọt, chăn nuôi, ổn định cuộc sống, dựng xây đất nước.

Câu 6. Truyền thuyết cũng thường lí giải nguồn gốc các sự vật, hiện tượng hoặc nguyên nhân của một hiện tượng thời tiết trong năm. Theo em, truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh lí giải hiện tượng tự nhiên nào? Tác giả dân gian cho rằng do đâu mà có hiện tượng tự nhiên đó?

Trả lời

- Truyện lí giải hiện tượng lũ lụt xảy ra hàng năm của nước ta.

- Theo tác giả dân gian, nguyên nhân của hiện tượng đó là do oán nặng thù sâu, hàng năm Thủy Tinh dâng nước lên đánh Sơn Tinh.

- Thực chất đây là một thủ pháp nghệ thuật trong lời kể của tác giả nhằm tô đậm tính xác thực của câu chuyện. Người kể đưa người đọc về với quy luật tự nhiên thường thấy trong cuộc sống, nhắc nhở họ về những hiện tượng vẫn thường diễn ra để từ đó biết trân quý công lao của những bậc tiền nhân.

Câu 7. Thử tưởng tượng em là Thủy Tinh và nêu những suy nghĩ, cảm xúc của nhân vật sau khi bị thua cuộc.

Trả lời

- Bị thua cuộc, Thủy Tinh giận dữ với những cuộc phản công dữ dội của Sơn Tinh. Nhưng dù phép thuật có cao cường đến đâu thì Thủy Tinh vẫn bất lực và phải chịu khuất phục trước Sơn Tinh dũng mãnh và mưu trí.

Viết kết nối với đọc

Đây là tưởng tượng của nhà thơ Nguyễn Nhược Pháp về hình ảnh Sơn Tinh và Thủy Tinh:

Sơn Tinh có một mắt ở trán
Thủy Tinh râu ria quăn xanh rì
Một thần phi bạch hổ trên cạn
Một thần cười lưng rồng uy nghi.

(Nguyễn Nhược Pháp, Sơn Tinh, Thủy Tinh, trích trong tập Ngày xưa, NXB Hội Nhà văn, Hà Nội, 1996, tr. 9)

Điều này cho thấy, từ những thông tin về nhân vật trong câu chuyện, mỗi chúng ta đều có thể tưởng tượng ra ngoại hình của nhân vật Sơn Tinh, Thủy Tinh theo cách riêng. Hãy ghi lại tưởng tượng của em bằng một đoạn văn (khoảng 5 - 7 câu).

Bài viết tham khảo

Sơn Tinh có khuôn mặt chất phác, khí thế phi thường, cơ thể vạm vỡ và cường tráng. Chàng có thể dời núi, lấp biển. Còn Thủy Tinh khuôn mặt gian ác, đầy âm mưu, tính toán. Thủy Tinh có thể hô mưa gọi gió. Cả hai đều là những vị thần tài giỏi.

-/-

Với toàn bộ tài liệu hướng dẫn soạn bài Sơn Tinh, Thủy Tinh - Kết nối tri thức, hi vọng các em sẽ chuẩn bị bài học tốt nhất trước khi tới lớp. Chúc các em học tốt môn Ngữ văn 6.